

DESCÀRREGA (GRATIS)

Un científic que sap que té raó malgrat tenir-ho tot en contra, un executiu musical que es fa d'or mentre els guanys de la seva empresa cauen en picat i el major pirata musical de tots els temps protagonitzen 'Cómo dejamos de pagar por la música', la història de com la indústria discogràfica es va convertir en un malalt terminal

Per **Marta Salicrú** Il·lustració **Irisnegro**

El 2016, en l'era de l'*streaming*, quan la música flueix de l'ordinador com l'aigua de l'aixeta, és difícil fer entendre la sensació del primer cop que et descarregaves una cançó per internet. A la segona meitat dels 90, per a la generació que havíem descobert la música en casset i vinil i que havíem estalviat la setmanada per comprar-nos els primers CDs, semblava que Napster, web pionera d'intercanvi d'arxius entre usuaris, no podia ser real: tenies tota la música que podies desitjar en un clic, i en uns minuts—en funció del mòdem de casa els pares o de la unipodies tenir la cançó que volguessis. “Internet va fer volar el sostre de les nostres cases”, diu el periodista nord-americà Stephen Witt (New Hampshire, 1979), autor de *Cómo dejamos de pagar por la música*, assaig sobre la destrucció de la indústria discogràfica arran de la revolució MP3. Ell va ser un d'aquests adolescents que va veure com la xarxa li obria les portes a una discoteca digital sense límits. Jo en vaig ser una altra.

Als 80, la bandera pirata—una cinta de casset i dues túbies—de la campanya *Home taping is killing music* (gravar cintes de casset mata la música), denunciava el mal que feia la còpia domèstica a la indústria del disc. Però quan et copiaves en una cinta l'àlbum que s'havia comprat un amic, no tenies la sensació de fer res il·legal. El mateix passava en els alborcs de la revolució MP3. “Era innocent, el que fèiem era compartir—coincideix Witt—. La indústria musical sempre ha volgut crear una falsa equivalència moral entre descarregar i robar, però si jo robo el teu CD, tu ja no el tens, mentre que si me'n faig una còpia i tu conserves l'original, per a qui és el mal?” El mal és per a tercers: els titulars dels drets d'autor. “Però quan comença la revolució de l'intercanvi d'arxius la consciència dels drets no existia”.

Cómo dejamos de pagar por la música explica una història de la qual en sabem el final: l'extinció de la indústria discogràfica com un negoci rendible. Com un assaig periodístic a mig camí entre la tecnologia i la música esdevé un *page-turner*? “El primer esborrany del llibre era molt tècnic. I avorrit—confessa l'autor—. L'odiava. Tant que em vaig deprimir i el vaig tenir aparcat durant anys”. Fins que va entendre que “internet són les persones, gent comunicant-se”, i que era fent zoom sobre les vides de tres individus que la crònica de la mort anunciada de la indústria del disc—pronosticada per un

visionari ja el 1994, vaticini que ens trobem quan encara no hem arribat al primer quart del llibre—es podia convertir en una lectura addictiva.

D'una banda hi ha Karlheinz Brandenburg, el líder de l'equip de científics alemanys que va desenvolupar l'MP3. De l'altra, Doug Morris, antic CEO de Universal Music Group (avui de Sony Music), l'home més poderós de la indústria musical, que guanyava un sou estratosfèric mentre els beneficis de la companyia que dirigia s'estavellaven. I de l'altra, Dell Glover, treballador en una planta de fabricació de discos a qui, com si fos una epidèmia, Witt anomena el pacient zero de la pirateria musical i el major pirata musical de tots els temps: un home de vida grisa que “a internet era com Robin Hood”.

“

EL NÚVOL I L'STREAMING' SÓN MOLT MÉS EFICIENTS QUE L'INTERCANVI D'ARXIU, PERÒ IMPLIQUEN UNA PÈRDUA DE PODER PER PART DELS USUARIS

enganxat a l'adrenalina i al risc. El quart personatge clau de la història, amb el que el lector arriba a empatitzar (sobretot si també pertany a la 'generació pirata', com l'anomena l'autor), no és ni un treballador del sector del disc, ni un científic, ni tan sols un ésser humà: és l'MP3, un format de compressió d'arxius musicals. Algun cop heu sentit empatia per un .jpg, per un .tiff, per un .odt? Doncs això.

Cómo dejamos de pagar por la música està travessat per ironies. La més flagrant és que Karlheinz Brandenburg va fer una fortuna gràcies a la propietat intel·lectual de l'MP3 “amb la major infracció dels drets d'autor que s'ha vist mai”, dispara a matar Witt. “Ell sempre va estar en contra de la pirateria. Però

LA REVOLUCIÓ

“L'MP3 arriba al mateix temps que la banda ampla. I la confluència dels dos esdeveniments va crear una situació amb potencial per generar un canvi revolucionari”.

LA INDÚSTRIA

“El que va matar la indústria musical va ser la tecnologia que va permetre desaparèllar la cançó de l'àlbum, que abans havies de comprar sencer, ple de temes que ningú no volia escoltar”.

YOUTUBE

“El pitjor enemic de la indústria musical ara mateix és YouTube, perquè si bé la majoria de webs de descàrrega han tancat, YouTube ho té tot. I paguen molt poc als artistes. És la fuga de calés més gran de la indústria”.

mentre la gent intercanviava arxius ell cobrava per l'ús de la tecnologia i es va fer extraordinàriament ric. Una fortuna que va sorgir de la pirateria, diners bruts. Ningú, tret de potser Steve Jobs, se'n va beneficiar tant”.

El desaparegut fundador d'Apple va ser l'altre crític amb la pirateria que va bastir el seu imperi gràcies als MP3 piratejats: la seva companyia va passar de ser “un peó en el tauler tecnològic, i el blanc dels acudits de la indústria”, diu Witt, a l'empresa més admirada del món. I tot gràcies a l'iPod, que va triomfar malgrat el poc interès d'Apple a promocionar-lo. Com amb l'MP3, maltractat pel comitè d'estàndards que decideix quins avenços tecnològics arriben al mercat i menysprea per la indústria fonogràfica, van ser els usuaris els qui van enfilat el precursor de l'iPhone a l'Olimp dels *gadgets* electrònics. La prova que el seu èxit va agafar Jobs per sorpresa és que l'emprenedor es va desfer d'una bona pila d'accions de la companyia abans del seu llançament.

La victòria de l'MP3 va ser un triomf del peix petit contra el gran, del poble contra les grans corporacions multinacionals, però va ser una victòria agredolça: com assenyala Witt, “la revolució de l'intercanvi d'arxius acaba morint”. L'MP3, el virus que va convertir la indústria musical en malalt terminal, mor d'inanició quan la gent deixa de compartir (i atresorar) arxius en favor de l'escolta a Spotify i YouTube. L'altra gran ironia de la història és que originalment Brandenburg i companyia van concebre l'MP3 no per a l'intercanvi d'arxius per descarregar sinó per a l'*streaming*, el paradigma de consum de música que acabaria significat la seva perdició.

Witt recorda amb nostàlgia l'era de les xarxes P2P, “el Far West de l'internet”, quan, sense ser genis de la tecnologia, uns adolescents van assumir el rol que la indústria va declinar, el de liderar el canvi en la distribució de la música. Quan el Gran Germà encara no s'alimentava de *big data*. “Amb l'*streaming*, les autoritats recuperen el control, per motius tècnics, no ideològics. El núvol i l'*streaming* són molt més eficients que l'intercanvi d'arxius, però impliquen una pèrdua de poder per part dels usuaris, que renuncien a la seva llibertat per connectar-se a un servidor centralitzat. Però va haver-hi un moment en què internet pertanyia a la gent”.

Cómo dejamos de pagar por la música. Contra, 328 pàg. 19,86 €.